
Estimació de la grandària poblacional d'algunes espècies d'ocells singulars del Parc Natural del Garraf

Francesc Xavier Santaefèmia Escuer

*Servei de Protecció i Gestió de la Fauna
Direcció General de Medi Natural
Generalitat de Catalunya*

Introducció

Aquest article forma part del resultat d'un seguiment de la fauna del Garraf que està duent a terme el Servei de Fauna de la Generalitat de Catalunya i que va començar l'any 1996.

S'ofereixen les dades de només tretze espècies que es consideren «singulars», ja que fora de l'àmbit del Parc Natural del Garraf són rares a la resta de l'àrea metropolitana. No es fa menció d'altres ocells característics del Garraf, com els rapinyaires o els corbs marins, que ja han estat objecte d'estudi per altres autors (Barat, 1992; Del Amo, 1992, 1998; Mestre, 1992).

S'ha intentat donar unes xifres sobre la grandària poblacional de cada espècie, amb la intenció de donar a conèixer l'estat actual de cadascuna. A pesar de les oscil·lacions anuals que poden fer variar el nombre total de parelles, es pensa que aquests valors donen una idea dels marges poblacionals entre els quals es mou cada espècie.

Metodologia

Per elaborar el cens i fer l'estimació poblacional de les espècies del present estudi, s'han emprat les dades de les inspeccions fetes al Garraf durant les primaveres i els estius del 1997 i el 1998, a raó d'una jornada setmanal de camp aproximadament.

Cada parella o adult de cada espècie amb indicis d'activitat reproductiva s'ha marcat sobre plànols a escala 1:50.000 directament al camp. Amb el conjunt de tots els plànols setmanals, s'ha elaborat un plànol resum per a cada any i i cada d'espècie, a partir dels quals s'han extret les dades poblacionals. També s'han pres dades sobre l'hàbitat, que molt resumides s'ofereixen a continuació, juntament amb el cens, la distribució i l'estimació per als anys 1997 i 1998.

Resultats

Xixella (*Columba oenas*)

Any 1997

Cens: se'n van localitzar només quatre parelles, però no es van censar les principals zones de cria d'aquesta espècie al Parc Natural del Garraf per diverses raons. Tot i així, es va intentar prospectar aquestes àrees des de lluny, i no es va poder observar quasi moviment de xixelles per les zones dels voltants. Això feia pensar que el nombre de parelles present devia ser molt baix.

Hàbitat i distribució: al Garraf la xixella es comporta, a l'hora de nidificar, com una espècie rupícola. Les parelles localitzades es van situar principalment en fondos litorals (dues parelles) i en masies enrunades (una parella). Molt rara cap a l'interior del massís, malgrat haver-hi zones aparentment adequades. La xixella també és absent dels penya-segats litorals, que sí que són ocupats pel colom domèstic.

Estimació: l'estimació és de dos o tres parelles en cada un dels principals fondos (els de Vallbona, de les Coves i del Tro), més alguna parella isolada en masies enrunades. En total, unes deu parelles.

Any 1998

Cens: se'n van censar quatre parelles més i es van confirmar les que ja es van observar l'any 1997. Tampoc no es van poder censar en profunditat els diferents fondos del Garraf.

Hàbitat i distribució: les noves parelles es van localitzar en cingles naturals (dues parelles), en pedreres (dues parelles) i en una masia enrunada (una parella). La majoria es van situar a l'hora de nidificar per sota dels 300 m d'altura i en zones properes a la costa.

Estimació: entre els anys 1997 i 1998, en total se'n van censar vuit parelles. L'estimació feta l'any 1998 és d'un mínim de deu parelles i un màxim de catorze.

Falcillot pàl·lid (*Apus pallidus*)

Any 1997

Cens: es va prospectar la costa entre el port Ginesta i la cala Morisca, entre els mesos de maig i final de juliol. No es va censar la resta de la costa ni els fondos del Garraf.

Es van trobar tots els llocs adients de la costa ocupada per parelles de falcillot pàl·lid, amb grups d'una a deu parelles, però la major concentració es va observar als penya-segats de la Falconera, amb 28 parelles (el 56% de la població censada).

Hàbitat i distribució: totes les parelles es van localitzar als penya-segats litorals. Durant el dia es veien sobrevolant la resta del massís del Garraf, barrejats amb falcillots negres, però no es va poder descobrir cap altre nucli de cria, tot i que n'hi podria haver en fondos com el de Vallbona.

Estimació: en total es van detectar unes cinquanta parelles, i com a mínim es va estimar una població de seixanta parelles a les zones prospectades, però que es podria situar prop de les cent parelles per a tot el Garraf (tenint en compte les zones sense prospectar i els errors en l'estimació).

Any 1998

Cens: tampoc no es va poder prospectar la costa entre Vallcarca i Sitges, i únicament es pot afegir l'observació de cinc probables parelles al fondo de Vallbona. Es desconeix el nombre total de parelles presents als fondos del Garraf; però, atès que el moviment d'exemplars adults que s'observa és petit i molt inferior al que s'observa a la costa, creiem que no deu ser gaire elevat.

Hàbitat i distribució: a més del penya-segats litorals, hi ha parelles que nien en cingles dels fondos propers a la costa.

Estimació: l'estimació per a l'any 1998 també se situa entorn de les cent parelles per a tota la zona del Parc Natural, amb una majoria a la costa.

Cogullada fosca (*Galerida theklae*)

Any 1997

Cens: se'n van localitzar disset parelles distribuïdes d'una manera dispersa pel massís. Hi ha zones que es van intentar prospectar en profunditat (com els voltants de la Morella), però d'altres només es van poder censar superficialment, com les Agulles, les Penyes Roges, la Peña Blanca i la Mola.

Hàbitat i distribució: la majoria de les parelles es van trobar situades en zones per sobre dels 300 m d'altura (només una entre els 200 i els 300 m). D'aquestes, tot i que la mostra és petita, un 25% era entre els 300 i els 400 m d'altura, i el 75% restant, per sobre dels 400 m.

La distribució al Garraf de la cogullada fosca està condicionada per la distribució del seu hàbitat adient present al massís, que en aquest cas està format bàsicament per les parcel·les de llistonar situades en zones amb escassa inclinació. Aquest tipus de vegetació i amb aquesta condició es dona principalment a les carenes de les muntanyes del Garraf, on se situen les parelles d'aquest ocell.

Estimació: una prospecció més acurada de totes les zones situades per sobre dels 300 m d'altura potser permetria descobrir el doble de parelles de les censades. Per això es calcula que hi deu haver entre 17 i 35 parelles de cogullada fosca al Parc Natural.

Any 1998

Cens: se'n van localitzar dues parelles més, però tampoc no es van poder censar acuradament totes les zones adequades per a aquesta espècie.

Hàbitat: les dues parelles noves també es van localitzar per sobre dels 400 m d'altura.

Estimació: entre 1997 i 1998, en total es localitzaren 19 parelles de cogullada fosca, però es manté l'estimació de l'any 1997, és a dir, un màxim de 35 parelles.

Roquerol (*Ptyonoprogne rupestris*)

Any 1997

Cens: l'any 1997 es va dur a terme un cens d'aquesta espècie a la costa, entre el port Ginesta i Vallcarca, amb localització de tres parelles al pas de la Mala Dona. També es va investigar parcialment la situació del roquerol als fondos de Vallbona i de les Coves, amb detecció de quatre parelles més a Vallbona i tres o quatre a la pedrera de les Coves. En total es van detectar deu o onze parelles.

Hàbitat i distribució: el roquerol depèn a l'hora de nidificar exclusivament de la presència de penya-segats. Tot i així, l'hàbitat disponible al Garraf és molt superior al que realment és ocupat per aquesta espècie. A la costa només s'ha trobat un petit nucli als voltants de la Falconera i el pas de la Mala Dona. Altres nuclis se situen als fondos i pedreres properes, amb tres o quatre parelles per nucli. S'ha observat que el roquerol escull les zones més ombrívols dels penya-segats per instal·lar-hi el niu.

Estimació: com que l'any 1997 no es van censar en profunditat les zones adients per al roquerol al Garraf, es va estimar que hi podrien haver en total més o menys el doble de les parelles censades, és a dir, unes 25-30 parelles.

Any 1998

Cens: la prospecció d'altres indrets adients per a l'espècie durant l'any 1998 va donar com a resultat la localització de tres nous petits nuclis reproductors, amb un mínim de nou parelles més, diferents de les de l'any 1997.

Hàbitat i distribució: els nous nuclis reproductors es van localitzar en cingles naturals (dos nuclis) i en pedreres (un nucli). Fins ara tots aquests nuclis se situen en tallats o cingles propers a la costa, excepte el nucli dels voltants del castell d'Eramprunyà. A l'època de cria, altres cingles de l'interior del massís no són pràcticament ocupats pel roquerol.

Estimació: entre els anys 1997 i 1998 es van censar 19-20 parelles. Ja que les observacions en altres zones del Garraf durant la primavera-estiu són escasses, l'estimació l'any 1998 va ser la mateixa del 1997, és a dir, unes 25-30 parelles.

Oreneta cua-rogenca (*Hirundo daurica*)

Any 1997

Cens: només es va observar una parella amb niu a l'interior d'una caseta, al final de juliol, sense poder saber si tenia ous o polls. Segons altres observacions (Xabi Larruy, comentari personal), aquesta parella ja hi era al juny i hi va romandre fins a l'agost, però no va sortir cap poll del niu.

Hàbitat i distribució: fins ara es tracta de l'única parella trobada al Garraf amb indicis d'activitat reproductiva, tret d'un niu buit trobat per Joan Barat entre Bruguers i Begues, anys enrere (comentari personal). Per instal·lar el niu va utilitzar una construcció humana abandonada, molt a prop de la costa. Com a zona d'alimentació, la parella va fer servir les pinedes dels vessants litorals propers al niu i les zones cobertes de matollars. També es veieren caçant insectes per sobre de les pedreres.

Estimació: en aquest cas, l'estimació va coincidir amb la parella censada, és a dir, només una parella, ja que no es va obtenir cap indicatiu d'altres parelles dins el Parc Natural durant l'any 1997.

Any 1998

Cens: es va veure de nou una parella ocupant el mateix niu de l'any anterior des del final de maig. Al final de juliol es van trobar dos polls mig plomats morts sota el niu (Xabi Larruy, comentari personal). Però al setembre se'n va veure un exemplar jove amb dos d'adults, cosa que podria indicar que almenys un poll va sobreviure, o bé que la parella va fer una posta de reposició amb èxit.

Se'n va veure un altre exemplar a la pedrera de Vallcarca el 22 de maig, i podria tractar-se d'un dels últims migrants. La falta d'observacions posteriors sembla confirmar aquesta hipòtesi.

Hàbitat i distribució: el mateix que s'ha descrit per a l'any 1997. És possible que la parella hagi tingut problemes amb altres ocells de la zona, com els pardals, que podrien parasitar el niu, segons ja s'ha observat en altres llocs (SEO, 1997).

Estimació: es manté l'estimació d'una parella per a l'any 1998.

Trobat (*Anthus campestris*)

Any 1997

Cens: sense fer cap cens acurat d'aquesta espècie, se'n van localitzar tretze parelles. No es van poder censar tots els indrets adequats presents al massís.

Hàbitat i distribució: l'hàbitat del trobat al Garraf s'assembla molt al de la cogullada fosca, ja que es tracta d'una espècie que prefereix llocs amb vegetació baixa i esclarissada, tant herbàcia com arbustiva (Ferrer *et al.*, 1986), amb un relleu pla o ondulat, tot i que també ho pot fer en vessants amb cert pendent (SEO, 1997). Amb aquestes característiques es troben al Garraf els prats de llistó, situats preferentment a les carenes de les muntanyes més altes, als marges d'alguns camins i en erms propers a camps de conreu. Per això la majoria de les parelles trobades es van localitzar per sobre dels 300 m d'altura, i gairebé la meitat d'aquestes per sobre dels 500 m.

Estimació: l'estimació va ser d'un mínim de tretze parelles i un màxim de trenta, en funció de la seva distribució dispersa i de la superfície d'hàbitat adequat que no es va prospectar.

Any 1998

Cens: es va intentar establir la situació d'aquest ocell en altres llocs del Parc Natural, i se'n van trobar deu parelles més.

Hàbitat i distribució: quatre de les noves parelles es van localitzar per sota dels 300 m d'altura, en erms propers a camps de conreu (tres parelles) i al costat d'un camí (una parella). La resta es va situar en zones amb llistonar per sobre dels 400 m d'altura. La major densitat es va observar als voltants de la Morella i de la serra de la Guàrdia.

Estimació: entre els anys 1997 i 1998 se'n van censar 23 parelles. L'estimació feta l'any 1998, tenint en compte que encara queden indrets sense prospectar, va ser d'un màxim de 35-40 parelles.

Cotxa fumada (*Phoenicurus ochruros*)

Any 1997

Cens: entre el final de maig i el començament de juny d'aquest any, se'n van observar tres mascles cantant en diferents llocs del Garraf, però només es va poder comprovar la nidificació segura d'una parella.

Altres mascles també es van sentir cantant amb anterioritat a aquestes dates en altres zones, però amb posterioritat no se'n van trobar, i per això creiem que aquells exemplars devien ser migrants o dels últims hivernants.

Hàbitat i distribució: la parella segura s'ha trobat als voltants de la Falconera, utilitzant els penya-segats que donen al mar i els tallats de la cara nord. Les altres parelles probables es van localitzar relativament a prop d'aquest indret, l'una als cingles del pas de la Mala Dona i l'altra a la pedrera de la Falconera.

Estimació: es va calcular que només n'hi va haver un màxim de tres parelles, ja que durant la temporada de cria no es va sentir ni es va veure aquesta espècie en altres zones del Garraf aparentment adients.

Any 1998

Cens: no se'n va localitzar cap altra parella nova fora de les ja conegudes.

Estimació: per tant, per a l'any 1998 es va mantenir la mateixa estimació de l'any 1997, és a dir, tres parelles al Parc Natural.

Còlit ros (*Oenanthe hispanica*)

Any 1997

Cens: es van agafar dades que van permetre situar la localització de 22 parelles per tot el massís. No es va fer cap cens absolut d'aquesta espècie.

Hàbitat i distribució: es localitzaren parelles per qualsevol zona amb roques disperses i amb vegetació relativament baixa i aclarida, principalment arbustiva. La densitat més alta es va observar entre la zona del pla de Querol i la Morella, per sobre dels 400 m d'altura, on la presència d'un paisatge amb rasclers és aclaparadora. També es van localitzar parelles niant en pedreres.

Estimació: malgrat que hi ha molts indrets aparentment adequats per al còlit ros al Garraf, es va observar un poblament relativament dispers, excepte a les proximitats de la Morella, on hi va haver una concentració més alta. Per això es va calcular que al Parc hi podria haver unes quaranta parelles.

Any 1998

Cens: se censaren altres zones del Garraf, amb el resultat de la localització de 31 parelles noves.

Hàbitat i distribució: les noves parelles es van localitzar entre el nivell del mar i els cims situats a més de 500 m d'altura. Tot i així, gairebé la meitat van niar per sota dels 300 m, sempre en llocs amb abundància de rocam. Es va trobar una parella niant en una masia enrunada, enmig d'una zona de bosc de pi blanc i uns quants matollars.

Malgrat haver-hi terrenys aparentment idonis per al còlit ros entre el fondo de Vallbona i el castell d'Eramprunyà, quasi no s'han trobat parelles en aquest sector. A la resta, a part dels voltants de la Morella, també se'n va trobar una bona presència als voltants de la serra de la Guàrdia, de les Penyes Roges i als vessants que voregen la Mola.

Estimació: entre els anys 1997 i 1998, en total es van censar 53 parelles, i l'estimació final va ser d'aproximadament 70-80 parelles a l'interior del Parc Natural del Garraf.

Còlit negre o merla de cua blanca (*Oenanthe leucura*)

Any 1997

Cens: l'any 1997 es va detectar la presència de deu parelles de còlit negre al Parc del Garraf, tot i que una d'aquestes es va situar just als límits de la zona protegida. Es va intentar censar la major part de l'hàbitat aparentment adient per a aquesta espècie, excepte el tram de costa entre la cala Morisca i Sitges i els fondos de Vallbona i del Tro.

Hàbitat i distribució: el còlit negre ocupa al Garraf vessants assolellats, amb un fort pendent, amb molt poca vegetació (preferentment amb espais de sòl nu) i amb presència de roques i parets o penya-segats.

Totes les parelles s'han trobat als penya-segats litorals o zones pròximes, principalment en pedreres (concretament la meitat en zones naturals i l'altra meitat en pedreres). A l'interior del massís no se n'ha localitzat cap parella, tot i haver-hi indrets que semblaven adequats.

El lloc amb més densitat s'ha localitzat a la costa, als voltants de la Falconera.

Cal dir que de les cinc pedreres on s'ha vist aquesta espècie, quatre tenen projectes de restauració precisament per a les zones on se situen les parelles. Aquests projectes normalment consisteixen a omplir la zona amb terres i plantar-hi pins. Això podria fer desaparèixer part de la població de còlit negre.

Estimació: contrastant aquestes dades amb les dels últims deu anys donades per altres investigadors (com Joan Barat), es veu que la petita població coneguda pràcticament no ha variat quant a nombre de parelles, i que la seva situació és quasi idèntica, exceptuant petits canvis d'uns quants centenars de metres. No va sortir cap parella ni exemplar en altres zones on sí que havia estat citada l'espècie, com a les Agulles, el Clot de l'Infern i la pedrera de la vall de Joan, aquesta última amb una recent i intensa explotació. En canvi, se'n van localitzar altres de noves, donant com a resultat un nombre de parelles semblant.

Per això, considerant que encara es podia trobar alguna parella més en zones no prospectades, es va estimar per a l'any 1997 una població d'entre deu i catorze parelles.

Any 1998

Cens: es van censar les àrees que no es van poder inspeccionar l'any 1997, amb el resultat de tres parelles més localitzades. Es va considerar que ja s'havien censat quasi totes les zones adients per a aquesta espècie al Garraf. Únicament va quedar sense censar la vall de Joan i barrancs propers.

Hàbitat i distribució: d'una de les parelles noves ja es tenia notícia (Rodrigo del Amo, comentari personal), i es va confirmar la seva presència als vessants més assolellats i secs del fondo de Vallbona. Les altres dues parelles es van detectar als vessants i penya-segats litorals entre Vallcarca i Sitges.

Estimació: el cens total entre els anys 1997 i 1998 va donar una xifra de tretze parelles, i es va estimar que com a màxim n'hi podrien haver quinze parelles al Parc.

Merla roquera (*Monticola saxatilis*)

Any 1997

Cens: el cens de l'any 1997 va donar un resultat de només dues parelles de merla roquera, però això va ser perquè només es va censar una mínima part de les zones adients per a aquesta espècie.

Hàbitat i distribució: les dues parelles trobades van utilitzar com a zones d'alimentació algunes dolines i àrees amb arbustos de les parts superiors dels cingles. Com a zona de nidificació, es van instal·lar en cingles situats normalment per sota de les àrees d'alimentació.

Una de les parelles es va localitzar entre Campgràs i el pic de la Bena, i l'altra a Vallbona.

Estimació: es van visitar indrets on anys enrere s'havien trobat parelles d'aquesta espècie, amb resultats negatius. Per això, per a l'any 1997 es va estimar un total poblacional de merla roquera al Garraf molt baix, d'un mínim de dues parelles i un màxim de sis.

Any 1998

Cens: se'n van poder localitzar quatre parelles noves en altres zones del Garraf. Tot i així, encara van quedar sense prospectar en profunditat fondos com el del Tro, de Vallbona i la vall de Joan.

Hàbitat i distribució: les noves parelles es van observar alimentant-se en vessants poc pronunciats, amb recobriments d'arbustos (càdec, arboç, boix i pins petits), amb roques i talaies properes. Van niar en parets no excessivament grans situades a la part alta de vessants amb fort pendent.

Es van localitzar al voltant de les Agulles, de la Morella i de la Mola. En tots els casos es localitzaren entre els 400 i els 600 m d'altura.

Estimació: en funció dels indrets que van quedar sense investigar i tenint en compte les parelles ja censades l'any anterior, per a l'any 1998 es va estimar un nombre d'unes deu parelles nidificant al Parc del Garraf.

Merla blava (*Monticola solitarius*)

Any 1997

Cens: no es va inspeccionar enterament els principals fondos o barrancs propers a la costa. Tot i així, es van localitzar 35 mascles, dels quals 30 eren a menys de 3 km de la costa, i només 5 a les zones interiors del Garraf.

Hàbitat i distribució: espècie entre freqüent i abundant a les costes del Garraf, als vessants litorals, als barrancs i fondos propers i a les pedreres. Es fa bastant més escassa a l'interior del massís, però també hi és present. Mentre que a les zones costaneres se'n poden trobar mascles molt a prop dels uns dels altres, fins a vegades tres quasi junts, a les zones interiors es troben relativament aïllats i solitaris.

El principal factor que determina la presència d'aquesta

espècie és l'existència de penya-segats o vessants amb un pendent molt pronunciat. La vegetació arbustiva desenvolupada no sembla constituir un problema per a la merla blava, ja que normalment caça insectes a l'aire, per damunt de la vegetació i des de les seves talaies als cingles. Els dos nius observats eren a la part baixa dels tallats.

Estimació: en funció de les àrees que van quedar sense visitar i de la densitat trobada als indrets més adients, es va estimar una població situada entre les trenta-cinc i les cinquanta parelles al Parc.

Any 1998

Cens: després de visitar la major part del Garraf, excepte la part més interna dels fondos del Tro, de Vallbona i de la vall de Joan, es van localitzar set parelles més.

Hàbitat i distribució: es va veure que pràcticament totes les parets del Garraf tenen la seva merla blava, però es va poder comprovar que el poblament de la part interna del massís és molt dispers en comparació de l'ocupació de les costes.

Pràcticament no es va localitzar cap parella per sobre dels 400 m d'altura, i la majoria es va situar per sota dels 300 m.

Estimació: sumar els resultats dels anys 1997 i 1998 va donar una xifra de 42 parelles localitzades. Per això, l'estimació final va ser de 50-60 parelles per a tot el Parc Natural.

Tallarol trencamates (*Sylvia conspicillata*)

Any 1997

Cens: es van visitar els llocs on anys enrere havia estat citat aquest tallarol en època de reproducció, amb resultats negatius. També es van inspeccionar altres indrets semblants, i es va localitzar un possible exemplar. Posteriorment es va tenir notícia de l'observació d'una a dues possibles parelles per part d'altres ornitòlegs en llocs propers als assenyalats altres anys.

Hàbitat i distribució: l'espècie havia estat citada en un vessant suau, amb garric i llentiscle amb brolla, però amb un recobriment vegetal no gaire dens i una escassa altura

Taula 1. Nombre de parelles comptabilitzades i estimades entre el 1997 i el 1998 de les espècies d'ocells estudiades, al Parc Natural del Garraf.

Espècie	Parelles comptabilitzades entre el 1997 i el 1998	Parelles estimades entre el 1997 i el 1998
1. Xixella (<i>Columba oenas</i>)	8	10-14
2. Falcillot pàl·lid (<i>Apus pallidus</i>)	55	55-100
3. Cogullada fosca (<i>Galerida theklae</i>)	19	35
4. Roquerol (<i>Ptyonoprogne rupestris</i>)	19-20	25-30
5. Oreneta cua-rogenca (<i>Hirundo daurica</i>)	1	1
6. Trobat (<i>Anthus campestris</i>)	23	35-40
7. Cotxa fumada (<i>Phoenicurus ochruros</i>)	1-3	3
8. Còlit ros (<i>Oenanthe hispanica</i>)	53	70-80
9. Còlit negre (<i>Oenanthe leucura</i>)	13	13-15
10. Merla roquera (<i>Monticola saxatilis</i>)	6	10
11. Merla blava (<i>Monticola solitarius</i>)	42	50-60
12. Tallarol trencamates (<i>Sylvia conspicillata</i>)	1-2	1-5
13. Pardal roquer (<i>Petronia petronia</i>)	17	20-30

de la vegetació. Les noves citacions van ser en indrets amb paisatges similars, però en un dels casos amb més presència de roques.

Totes les citacions d'anys anteriors i les possibles de l'any 1997 es van obtenir entre el pla de Querol i els voltants de la Morella, per sobre dels 400 m d'altura.

Estimació: l'any 1997 sembla que al Garraf hi va haver un mínim d'una o dues parelles de tallarol trencamates, i es va estimar que com a molt n'hi hauria cinc.

Any 1998

Cens: es van prospectar amb intensitat les mateixes zones on l'any anterior hi van haver observacions possibles d'aquesta espècie, amb resultats negatius. No se'n van veure en altres llocs del Garraf ni es va tenir cap notícia positiva sobre la seva presència.

Estimació: davant la falta de resultats positius, l'any 1998 no es va poder fer cap estimació de la població d'aquesta espècie al Garraf, i, si encara hi era present, devia ser en nombre molt baix, com el de l'any 1997 o inferior.

Pardal roquer (*Petronia petronia*)

Any 1997

Cens: només es va localitzar un nucli de cria, amb vuit o deu parelles, però des de fa anys ja es tenia notícia d'altres petits nuclis que no es van poder visitar.

Hàbitat i distribució: les parelles es van localitzar niant en esquerdes i forats d'uns cingles del pas de la Mala Dona, a la costa. Segurament, a l'hora d'alimentar-se els exemplars se'n van fins als camps de Campdàsens, on passen gran part de l'any (J. Barat, comentari personal).

Un altre nucli de cria que no es va poder confirmar l'any 1997 se situava en unes parets del fondo de Vallbona.

En tot cas, els pardals roquers es troben prop de marges de camps i amb tallats o cingles no gaire lluny.

Estimació: considerant que no es van prospectar gaire les zones adients per a aquesta espècie al Garraf, es va estimar que com a mínim hi podria haver deu parelles i com a màxim unes quaranta.

Any 1998

Cens: es van localitzar dos petits nuclis nous, tot i que tampoc no es va poder confirmar el de Vallbona. En total, es va calcular que hi havia set parelles més instal·lades.

Hàbitat i distribució: aquestes noves parelles es van situar a la pedrera de Vallcarca i a la de la Falconera, en racons temporalment no explotats. Tant l'una com l'altra també són a prop dels camps de Campdàsens.

Estimació: atesa la falta d'observacions en altres zones, però tenint en compte que encara se'n pot trobar algun petit nucli, es va estimar que al Garraf l'any 1998 hi devien haver entre vint i trenta parelles de pardal roquer.

Discussió

El Parc Natural del Garraf és una zona molt prospectada pels ornitòlegs i com a resultat hi ha diverses publicacions sobre la seva avifauna. Però, a banda dels estudis de Pere Mestre i de Joan Barat, normalment la resta de treballs se centren en els rapinyaires. Les primeres dades sobre la grandària poblacional d'unes quantes espècies ja figuren

en algunes publicacions (Mestre, 1992), però amb les dades del present estudi s'ha intentat completar-les i actualitzar-les.

Les referències que s'han fet en el text sobre les altures a les quals es troben determinades espècies són només orientatives, ja que això podria ser cert en l'espai tractat però no pas fora. El que realment determina la distribució i localització de les parelles de cada espècie és la presència del seu hàbitat favorable, condicionat moltes vegades pel relleu i l'estructura i recobriment de la vegetació, les quals, al Garraf, poden estar condicionades per l'altura.

De les espècies tractades n'hi ha que presenten un volum poblacional important però concentrat en l'espai, com és el cas del falcillot pàl·lid, i una mica també la merla blava. D'altres es troben més disperses, com el còlit ros. Espècies com el trobat, la cogullada fosca i el roquerol tenen unes grandàries poblacionals més discretes i limitades a uns hàbitats determinats. La resta de les espècies ateny nombres realment baixos, però així i tot destaca el còlit negre, ja que dins l'escassetat manté un nombre de parelles interessant i aparentment estable. D'altra banda, és la primera vegada que es confirma la nidificació de l'oreneta cua-rogenca al Garraf. Finalment, el tallarol trencamates, en canvi, sembla que està desapareixent.

Agraïments

Volem agrair a Xavier Parellada les ajudes, els consells i les dades que ens ha donat per fer aquest seguiment dels ocells del Garraf. També a en Joan Barat per la documentació aportada sobre el còlit negre, i a Rodrigo del Amo per les informacions facilitades.

Bibliografia

Del Amo, R.; Garcia, J. (1992). «Contribució al coneixement de l'estatus de les rapinyaires en el massís de Garraf». A: *I Trobada d'Estudiosos del Garraf*. Pàg. 15-17. Barcelona: Diputació de Barcelona. Servei de Parcs Naturals (Monografies, 19). 159 pàg.

Del Amo, R.; González, D. (1998). «L'alimentació del duc (*Bubo bubo*) al massís del Garraf». A: *II Trobada d'Estudiosos del Garraf*. Pàg. 47-51. Barcelona: Diputació de Barcelona. Servei de Parcs Naturals (Monografies, 26). 175 pàg.

Barat, J. (1992). «Dades sobre els moviments periòdics estacionals d'algunes espècies d'ocells a les costes de Garraf». A: *I Trobada d'Estudiosos del Garraf*. Pàg. 19-22. Barcelona: Diputació de Barcelona. Servei de Parcs Naturals (Monografies, 19). 159 pàg.

Ferrer, X.; Martínez i Vilalta, A.; Muntaner, J. (1986). *Ocells*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, S.A. 445 pàg.

Mestre, P. (1992). «Avifauna del massís de Garraf». A: *I Trobada d'Estudiosos del Garraf*. Pàg. 23-32. Barcelona: Diputació de Barcelona. Servei de Parcs Naturals (Monografies, 19). 159 pàg.

SEO (Sociedad Española de Ornitología) (1997). *Atlas de*

las aves de España (1975-1995). Barcelona: Lynx Edicions. 583 pàg.

Resumen

Estimación del tamaño poblacional de algunas especies de aves singulares del Parque Natural del Garraf

Durante los años 1997 y 1998, entre los meses de febrero y septiembre, se ha recorrido gran parte del Parque Natural del Garraf con la intención de hacer un seguimiento de fauna, tanto de especies cinegéticas como de especies protegidas.

Algunas de estas especies, especialmente las protegidas, se pueden considerar «singulares» y características del Garraf, ya que son bastante raras en el resto del área metropolitana fuera de este ámbito, e incluso el Garraf supone su límite norte por el área litoral en Cataluña, exceptuando el macizo del Montgrí y el cabo de Creus.

Aunque no se ha hecho un censo absoluto de todas las especies estudiadas, en función de los datos obtenidos se piensa que se puede realizar una buena aproximación al estado actual de la mayoría de las que se presentan resultados y hacer algunas consideraciones sobre su hábitat en el Garraf.

Aquellas especies de las que se tienen los datos más avanzados y se discuten son: la paloma silvestre, el vencejo pálido, la cogujada oscura, el avión roquero, la golondrina dáurica, la bisbita campestre, el colirrojo tizón, la collalba rubia, la collalba negra, el roquero rojo, el roquero solitario, la curruca tomillera y el gorrión chillón.

Abstract

An estimate of the population size of some interesting species of bird in the Garraf Natural Park

During 1997 and 1998 in the months from February to September a large part of the Garraf Natural Park was covered in an attempt to monitor the status of protected and game species of bird.

Some of these species, above all the protected species, are highly interesting and characteristic of Garraf. They are very rare in the rest of the Barcelona Metropolitan Area, and in Garraf, aside from the Montgrí Massif and Cap de Creus, are at the very northern limit of their Catalan coastal range.

Although no absolute census of birds was carried out, it is thought that a good idea of the current state of the majority of species studied was achieved and, as a result, a number of conclusions can be reached regarding their habitat in Garraf.

Most data was collected on the following species and they are discussed below: stock dove, pallid swift, Thekla lark, crag martin, red-rumped swallow, tawny pipit, black redstart, black-eared wheatear, black wheatear, rock thrush, blue rock thrush, spectacled warbler and rock sparrow.